

۱۵۵۱۴۷۵
۱۴۰۱/۱۱/۱۴

به نام پروردگار پاک

IATF 16949:2016

استاندارد سیستم مدیریت کیفیت صنعت خودرو

همراه با الزامات ISO 9001:2015

چاپ دوم

الزامات سیستم مدیریت کیفیت برای سازمان های تولید کننده
و ارائه دهنده خدمات قطعه خودرویی

(با ارائه آخرین تغییرات بر اساس تفسیرهای اجرایی تا اکتبر ۲۰۲۲)

گروه مترجمان پارسه

عنوان و نام پدیدآور	استاندارد IATF 16949:2016 سیستم مدیریت کیفیت صنعت خودرو [Book] همراه با الزامات ISO9001:2015 / مترجمان رضا سرمد، گروه مترجمان پارسه.
مشخصات نشر	تهران: فراز اندیش سبز، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	ص 416/416
شابک	978-600-97562-4-7 : ۲/۳۰۰/۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فایا
یادداشت	فارسی - انگلیسی.
موضوع	استاندارد ایزو / تی. اس. ۱۶۹۴۹
موضوع	ISO / TS 16949
موضوع	اتومبیل ها - صنعت و تجارت -- کنترل کیفی -- استانداردها
موضوع	Automobile industry and trade -- Quality control -- Standards
موضوع	استاندارد ایزو ۹۰۰۱
موضوع	ISO 9001 Standard
موضوع	تضمین کیفی -- استانداردها
موضوع	Quality assurance -- Standards
موضوع	کیفیت فراگیر -- مدیریت
موضوع	Total quality management
شناسه افزوده	سرمد، رضا، -۱۳۵۴ - مترجم
شناسه افزوده	گروه آموزشی و مشاورین پارسه
رده بندی کنگره	۲۷۸ / ۵ / الف / ۱۳۹۶ TL
رده بندی دیویی	۶۲۹ / ۲۳۳
شماره کتابشناسی ملی	۶۹۵۷۳۴۲

www.ketab.ir

نام کتاب: استاندارد IATF 16949:2016 - سیستم مدیریت کیفیت صنعت خودرو

مترجمان: گروه مترجمان پارسه

صفحه آرایشی، نشر و چاپ: انتشارات فراز اندیش سبز

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۵۶۲-۴-۷

نوبت چاپ: دوم

تاریخ انتشار: زمستان ۱۴۰۱

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲/۳۰۰/۰۰۰ ریال

حق چاپ برای گروه آموزشی و مشاورین پارسه محفوظ است و استفاده از مطالب کتاب با بیان منبع، مانعی ندارد

مقدمه مترجمان

صنعت خودروسازی به‌عنوان یکی از چالش برانگیزترین صنایع کشور در سال‌های گذشته دچار آشفتگی‌های بسیار بوده است. از یک سو انتظارات مصرف کنندگان نهایی به‌خاطر پیشرفت‌های خیره کننده در محصولات ارائه شده از سوی خودروسازان بزرگ جهان بسیار بالا رفته و از دیگر سو به‌خاطر تحریم‌های بین‌المللی امکان تطبیق فن‌آوری‌های مورد استفاده در پدیدآوری محصولات جدید کاهش یافته است. این موارد زمینه افزایش فشار بر خودروسازان داخلی برای بهبود کیفیت محصولات کنونی و ارائه محصولات جدید و با کیفیت، در راستای برآورده کردن نیازها و انتظارات مشتریان خود را فراهم کرده است. از این رو افزون بر توجه هر چه بیشتر خودروسازان بزرگ داخلی به حفظ ساختارهای گذشته، ضرورت بهبود در عملکرد تامین کنندگان در زنجیره تامین نیز به‌عنوان چالشی بنیادین مورد توجه قرار گرفته است. بر این اساس، توجه به رعایت الزامات جهانی در حوزه سیستم‌های مدیریت کیفیت، همچنان از سوی خودروسازان به‌عنوان اصلی‌انکارناپذیر مورد توجه بوده و از زنجیره تامین خود به‌عنوان حداقل، هماهنگی با الزامات استاندارد خودرویی را انتظار دارند.

با انتشار استاندارد ISO 9001:2015 مفاهیم تازه‌ای همچون تفکر مبتنی بر ریسک به سازمان‌ها اعلام شد و پس از یک سال الزامات تازه استاندارد خودرویی این بار در چارچوب استاندارد IATF 16949:2016 و با افزودن مفاهیم و الزاماتی تأثیرگذار در صنعت خودرو منتشر شد. در نظر گرفتن الزامات بیشتر برای زنجیره تامین و چگونگی کنترل بر آن‌ها، تعریف الزامات تازه درباره توجه بیشتر به کارتهای امتیازی مشتریان و پرداختن به بازخوردهای ایشان تنها بخشی از مهم‌ترین دگرگونی‌ها در حوزه استاندارد خودرویی هستند که بی‌گمان پیامدهای مثبت خود را در سال‌های آینده بر صنعت خودرو و زنجیره تامین آن خواهند گذاشت.

پس از انتشار چاپ نخست ترجمه استاندارد IATF 16949:2016 و استقبال فراوان جامعه خودرویی که سبب شد از سویی در زمانی بسیار کوتاه همه نسخه‌های چاپ شده آن پایان یابد و از دیگر سو بازخوردهای بسیار خوبی که از همکاران محترم مشاور، ممیزان و همه بهره‌گیران از این استاندارد در سازمان‌های کوچک و بزرگ دریافت شد، برآن شدیم تا با بهره‌گیری از بازخوردهای بسیار ارزشمند شما مخاطبان گرامی، ترجمه فارسی این استاندارد ارزشمند را برای بار دوم و با اعمال دگرگونی‌های بنیادین در راستای بهره‌گیری هر چه بهتر از این کتاب پیش‌کش شما گرامیان نماییم.

با توجه به انتشار دو سند رسمی با عنوان تفسیرهای اجرایی (SI) و پرسش‌های متداول (FAQ) که نخستین‌اش برای اعمال تغییرات در متن اصلی استاندارد و دومی در راستای پاسخ به پرسش‌های پرشمار مطرح شده از سازمان IATF منتشر شده‌اند، متن کامل این دو سند رسمی به همراه ترجمه آن‌ها در پایان کتاب آمده است. ضمن این‌که دگرگونی‌ها در متن اصلی استاندارد بر پایه آخرین SI های منتشر شده تا ماه اکتبر سال ۲۰۲۲ میلادی به شکل کامل اعمال شده است و این امکان را برای مخاطبان گرامی فراهم کرده که بی‌نیاز به بازبینی متن تفسیرهای اجرایی، از متن کتاب به عنوان منبع اصلی بروز و تایید شده سازمان IATF بهره‌گیری نمایند.

افزون بر دو سند مورد اشاره، سند رسمی دیگری با عنوان حداقل الزامات سیستم مدیریت کیفیت خودرویی برای تامین کنندگان رده فرعی (MAQMSR) از سوی سازمان IATF منتشر شده است که کمتر مورد توجه سازمان‌ها بوده و در برخی از موارد حتی از وجود چنین سندی ابراز بی‌اطلاعی می‌شود. با توجه به ضرورت به کارگیری این سند در الزامات وابسته به توسعه سیستم مدیریت کیفیت تامین کننده که در بند ۸-۴-۲-۳ مورد اشاره قرار گرفته است، متن اصلی و ترجمه این سند رسمی نیز به عنوان پیوستی جداگانه در پایان کتاب آمده است. در ادامه پیوست‌های این چاپ تلاش کردیم تا از تجربه‌های یکی از نام‌آورترین مدرسه‌ها و استادان حوزه سیستم مدیریت خودرویی، آقای پل هاردیمن، که پیشتر به همکاری‌های بسیار ارزنده و اثرگذاری در برگزاری وبینار و دوره‌های آموزشی مشترک با گروه آموزشی و متداولین پارسه داشته‌اند، بهره گرفته و پرسش‌های مخاطبان گرامی این استاندارد را که در سال‌های گذشته به شکل پرشماری از ممیزان و مشاوران پرسیده‌اند را با ایشان در میان گذاشته و پاسخ‌های ارزشمند ایشان را به عنوان پیوستی دیگر ارائه دهیم که امیدواریم برای همسان‌سازی درک از استاندارد با دریافت جهانی آن و پرهیز از تفسیرهای شخصی یا منطقه‌ای از بندهای استاندارد، مورد توجه و استفاده شما مخاطبین عزیز قرار بگیرد.

و در پایان این کتاب، به‌خاطر مشارکت گروه آموزشی و مشاورین پارسه در تهیه و گردآوری الزامات خاص کادک به عنوان تامین کننده قطعات برای مجموعه کرمان موتور، متن کامل ویرایش شماره دوم این الزامات که در آبان ماه ۱۴۰۱ منتشر شده است قرارداد شده تا تامین کنندگان کادک به آسانی این الزامات را مورد بررسی قرار داده و آن را پیاده‌سازی و اجرا کنند.

با توجه به این که متن اصلی استاندارد IATF 16949 تنها به همراه الزامات ISO 9001 مورد

بهره‌برداری قرار می‌گیرد، همچون چاپ پیشین، الزامات استاندارد ISO 9001، در کادر نارنجی رنگ گذاشته شده و الزامات استاندارد خودرویی بیرون از کادرها قرار گرفته‌اند تا امکان درک بهتر تفاوت میان الزامات این دو استاندارد فراهم شود.

گروه مترجمان پارسه در ارائه این اثر تلاش کرده تا ضمن وفاداری به متن انگلیسی از واژگانی زیانزد (رایج) در سیستم‌های مدیریت بهره‌گیرد. برای نمونه واژه “اطلاعات مستند” برای “Documented Information” بکار گرفته شده و همچنین از معادل زیانزد “صلاحیت” برای واژه “Competence” استفاده شده‌است.

در ضمن هدف گروه مترجمان پارسه ارائه ترجمه روان بوده است که دریافت و درک این استاندارد را برای مخاطب ساده‌تر کند. در این چاپ با بهره‌گیری از بازخوردهای اثرگذار دوستان نسبت به بهسازی و بازنویسی ترجمه تلاش شده است. اما بی‌گمان این ترجمه نیز همانند دیگر ترجمه‌های ارائه شده خالی از اشکال نبوده و از این رو مایه خرسندی خواهد بود که در چاپ‌های آینده این کتاب، از بازخوردهای دوباره همکاران گرامی بهره‌مند شویم.

گروه مترجمان بر خود لازم می‌داند تا از همکاری و همراهی عزیزانی که ما را در رسیدن به ترجمه‌ای کامل یاری کرده‌اند، صمیمانه قدردانی نماید. استادانی چون آقایان سیامک میر مغیثی، محمدرضا برزیده و محمد مرادی که بدون حمایت‌ها و راهنمایی‌های ایشان انتشار این کتاب امکان پذیر نمی‌شد.

در پایان امیدواریم با انتشار دوباره ترجمه این استاندارد و استانداردهای دیگری که گام‌های ترجمه و چاپ را می‌پیمایند و در سال جاری به خدمت مخاطبان گرامی پیش‌کش خواهد شد، گامی هر چند کوچک در گسترش مفاهیم سیستم‌های مدیریت کیفیت در گستره صنعت و تجارت کشور عزیزمان ایران برداریم.

گروه مترجمان پارسه

فهرست

۱۶	پیش گفتار - استاندارد سیستم مدیریت کیفیت خودرویی
۱۶	تاریخچه
۱۷	هدف
۱۷	ملاحظات برای صدور گواهی نامه
۱۸	مقدمه
۱۸	۱-۰ کلیات
۲۰	۲-۰ اصول مدیریت کیفیت
۲۰	۳-۰ رویکرد فرایندی
۲۰	۳-۱-۰ کلیات
۲۲	۲-۳-۰ چرخه طرح، اجرا، بررسی، اقدام (PDCA)
۲۳	۳-۳-۰ تفکر مبتنی بر ریسک
۲۳	۴-۰ ارتباط با سایر استانداردهای سیستم مدیریت
۲۴	سیستم‌های مدیریت کیفیت - الزامات
۲۴	۱ دامنه کاربرد
۲۵	۱-۱ دامنه کاربرد - تکمیلی خودرویی به ISO 9001:2015
۲۵	۲ مراجع الزامی
۲۶	۱-۲ مراجع الزامی و آگاهی دهنده
۲۶	۳ واژگان و تعاریف
۲۶	۱-۳ واژگان و تعاریف برای صنعت خودرو
۳۴	۴ ماهیت سازمان
۳۴	۱-۴ درک سازمان و ماهیت آن
۳۵	۲-۴ درک نیازها و انتظارات طرف‌های ذی‌نفع

۳۵	۳-۴ تعیین دامنه کاربرد سیستم مدیریت کیفیت
۳۶	۳-۴-۱ تعیین دامنه کاربرد سیستم مدیریت کیفیت - تکمیلی
۳۶	۳-۴-۲ الزامات خاص مشتری
۳۶	۴-۴ سیستم مدیریت کیفیت و فرایندهای آن
۳۶	۴-۴-۱
۳۷	۴-۴-۱-۱ انطباق محصولات و فرایندها
۳۷	۴-۴-۱-۲ ایمنی محصول
۳۸	۴-۴-۲
۳۹	۵ رهبری
۳۹	۵-۱ رهبری و تعهد
۳۹	۵-۱-۱ کلیات
۴۰	۵-۱-۱-۱ مسئولیت سازمانی
۴۰	۵-۱-۱-۲ اثربخشی و کارایی فرایند
۴۰	۵-۱-۱-۳ مالکان فرایند
۴۰	۵-۱-۲ تمرکز بر مشتری
۴۱	۵-۲ خط مشی
۴۱	۵-۲-۱ تعیین خط مشی کیفیت
۴۱	۵-۲-۲ معرفی خط مشی کیفیت
۴۱	۵-۳ نقش ها، مسئولیت ها و اختیارات سازمانی
۴۲	۵-۳-۱ نقش ها، مسئولیت ها و اختیارات سازمانی - تکمیلی
۴۲	۵-۳-۲ مسئولیت و اختیار برای الزامات محصول و اقدامات اصلاحی
۴۳	۶ طرح ریزی
۴۳	۶-۱ اقداماتی برای رسیدگی به ریسک ها و فرصت ها
۴۳	۶-۱-۱
۴۳	۶-۱-۲

۴۴	۱-۲-۱-۶ تحلیل ریسک
۴۴	۲-۲-۱-۶ اقدام پیشگیرانه
۴۴	۳-۲-۱-۶ طرح‌های اقتضایی
۴۶	۲-۶ اهداف کیفیت و طرح‌ریزی برای دستیابی به آن‌ها
۴۶	۱-۲-۶
۴۶	۲-۲-۶
۴۶	۱-۲-۲-۶ اهداف کیفیت و طرح‌ریزی برای دستیابی به آن‌ها - تکمیلی
۴۷	۳-۶ طرح‌ریزی تغییرات
۴۷	۷ پشتیبانی
۴۷	۱-۷ منابع
۴۷	۱-۱-۷ کلیات
۴۷	۲-۱-۷ کارکنان
۴۸	۳-۱-۷ زیرساخت
۴۸	۱-۳-۱-۷ طرح‌ریزی کارخانه، تسهیلات و تجهیزات
۴۹	۴-۱-۷ محیط اجرای فرایندها
۴۹	۱-۴-۱-۷ محیط اجرای فرایندها - تکمیلی
۵۰	۵-۱-۷ منابع پایش و اندازه‌گیری
۵۰	۱-۵-۱-۷ کلیات
۵۰	۱-۱-۵-۱-۷ تحلیل سیستم اندازه‌گیری
۵۰	۲-۵-۱-۷ قابلیت ردیابی اندازه‌گیری
۵۱	۱-۲-۵-۱-۷ سوابق کالیبراسیون / تصدیق
۵۲	۳-۵-۱-۷ الزامات آزمایشگاه
۵۲	۱-۳-۵-۱-۷ آزمایشگاه داخلی
۵۳	۲-۳-۵-۱-۷ آزمایشگاه برون‌سازمانی
۵۴	۶-۱-۷ دانش سازمانی